

SENTÈNCIA 12-01 DE 20 DE JUNY DE 2001

Ponent : M.I. Sr. Yves PICOD

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: Que el M. I. Tribunal de Corts dictà sentència en data 27 d'octubre de 2000 amb la següent part dispositiva: "FALLEM: que hem d'absoldre i absolem a l'acusat Josep R.G., del delicte major d'estafa que se li imputava, declarant d'ofici les despeses processals causades."

II.- RESULTANT: que el precedent Fallo es fonamenta en els següents fets que la sentència considera com a provats: "que el processat Josep R.G., nascut el 4 de desembre de 1937 a Candelario (Salamanca-Espanya), de nacionalitat espanyola, ha estat nomenat i instituït com a hereu universal del patrimoni del Sr. Joaquim C.C. de Casa Frare d'Anyós, per testament de 21 de novembre de 1985 i segons acceptació que consta en l'escriptura de data 21 d'abril de 1987 amb el núm. 632/87 atorgada pel Notari Sr. Maties ALEIX SANTURÉ. Per ampliar la seva manifestació d'acceptació de la successió del difunt Joaquim C.C., el Sr. Josep R.G. va fer en la forma més solemne davant del mateix Notari una declaració en data del 6 de juliol de 1992, per descriure i determinar les 17 finques formant part del patrimoni de Casa Frare d'Anyós, de les quals "La terra de les salinetes" que figura amb una superfície d'uns 835 m2(f60).

En data 20 d'octubre de 1994, PROCEDÍ A ATORGAR UN CONTRACTE PRIVAT DE PROMESA DE COMPRA-VENDA AMB ELS QUERELLANTS Srs. Joan B.B., David B.P. i Raül B.P., de la parcel·la coneguda per "terra de Salinetes" de Casa Frare d'Anyós d'una superfície de 740,50m2, que es formalitzà amb posterioritat a traves de l'escriptura pública número 2478/94 del protocol del mateix Sr. Notari Maties ALEIX SANTURE, que s'atorgà en data 1 de desembre de 1994, pagant el preu estipulat i pactat de 13.000.000.- pts (folis 8 i ss). A la mateixa escriptura pública es va adjuntar a títol informatiu i descriptiu i firmat per ambdues parts un plànol aixecat a l'escala 1/200 en data d'octubre de 1994 de l'arquitecte Sr. S. i V., delimitant dita parcel·la amb les lletres "A-B-C-D-E-F-G-H-A"

A posteriori els nous propietaris constataren que els límits fixats en el plànol adjunt a dita

protocolització no coincidien amb la realitat, encomanant aleshores un estudi topogràfic que realitzà el Sr. Alain E., observant-se d'immediat que la dita parcel·la tenia en realitat una superfície de 657 m2 tal com consta en el plànol aixecat en data 11 de juny de 1996 (F.68)

Finalment els metres reals de l'esmentada parcel·la són en concret de 63 m2 després de consultar el cadastre (f.24) i desplaçar-se per visitar els llocs en dues ocasions, en dates 30 d'octubre de 1995 i 28 de maig de 1996 (folis 22 i 22 i 67 i ss) diferents membres del Comú de la Massana i veïns del poble d'Anyòs, realitzant-se les corresponents Actes que certifiquen la superfície real del terreny".

III.- RESULTANT: Que contra la referida sentència s'interposà recurs d'apel·lació per la defensa de Joan B.B. i David B.P. i Raül B.P., qualificant els fets com a constitutius del delictes major d'estafa de l'article 248 del Codi Penal, estimant que concorren els tres elements constitutius del delictes: a) l'engany suficient, doncs Josep R.G. emparant-se en la seva qualitat d'hereu universal de Casa Frare d'Anyòs ha fet creure que era el propietari d'un terreny de 740,50m2 quan en realitat no tenia més de 63 m2; b) l'ànim de lucre demostrat pel fet que Josep R.G. ha cobrat els diners, 13.000.000.- pts sense que, malgrat tot el que ha succeït després, hagi tornat els diners ni ha ofert retornar-los, demostrant així la seva mala fe; c) perjudici patrimonial, els perjudicats han pagat 13.000.000.- pts i, a més, altres perjudicis referits en la reclamació civil.

En conseqüència critica la sentència recorreguda punt per punt, insistint sobre el fet que si els fets d'autes haguessin estat un simple error, Josep R.G. hauria buscat una solució per reemborsar els diners. Al contrari es va amagar per no ser localitzat.

En concepte de responsabilitat civil, sol·licita que Josep R.G. sigui condemnat a satisfer als seus defensats les quantitats de:

- 13.000.000.- pts més els interessos legals a comptar, pel que fa a 1.300.000.- pts des del dia 20 d'octubre de 1994, i pel que fa la resta de 11.700.000.- pts, des del dia 1 de desembre de 1994.

- Les quantitats de 75.000.- pts i de 40.000.- pts corresponents als honoraris del Notari per l'escriptura de compra-venda i per l'escriptura de préstec amb hipoteca, més els interessos legals des del dia 10 de gener de 1995 data del pagament.

- La quantitat de 110.000.- pts més els interessos legals a comptar del 27 d'abril de 1995, corresponent als honoraris de l'enginyer-topògraf Alain E.

- La quantitat de 3.200.- pts corresponent al preu d'un plànol topogràfic adquirit al Ministeri de Serveis Públics.

- La quantitat que el Tribunal estimi prudent per a indemnitzar el temps que els perjudicats han destinat diversos caps de setmana a desbrossar la parcel·la.

- La indemnització de les despeses realitzades per formular la querella criminal i seguir tot el procediment.

IV.- RESULTANT: que el Ministeri Fiscal sol·licita la revocació de la sentència del Tribunal de Corts, criticant la fonamentació de la decisió. Insisteix sobre el fet que el criteri de temporalitat utilitzat pel Tribunal de Corts res té a veure per concloure si s'ha produït l'il·lícit penal denunciat.

V.- RESULTANT: que la defensa de Josep R.G. estima que la conducta del seu defensat no és la d'un estafador, i demana la confirmació de la sentència recorreguda.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: que el delictes d'estafa imposa un engany previ i suficient com a factor estimulant de l'entrega de diners, on l'error provocat i l'acte dispositiu es troben en connexió causal.

Que presumir el dol penal seria vulnerar la presumpció d'innocència.

II.- CONSIDERANT: que en el present cas Josep R.G. ha venut als perjudicats la parcel·la "la terra de les Salinetes" presentada com tenint una superfície de 740 m2 però que en realitat en tenia 63m2, parcel·la que formava part de l'herència de Joaquim C.C.

En la seva sentència, el Tribunal de Corts observa que si és cert que en aquesta transacció la superfície del terreny venut era determinant, dita operació de compra-venda ha passat dos anys després que el processat ha fet la declaració davant del Notari precisant les mesures de la finca. Afegeix que les circumstàncies de la compra-venda s'han desenvolupat en dos temps, el compromís, data del 20 d'octubre de 1994 i l'escriptura de compra-venda davant el Notari del dia 1 de desembre de 1994. Dedueix que els compradors disposaven de temps suficient per a fer les mínimes comprovacions que la més elemental prudència aconsellava.

Aquesta fonamentació pot ser criticable en el sentit que l'única qüestió és saber si quan Josep R.G.

formulà la seva declaració davant el Notari el dia 6 de juliol de 1992, s'equivocà o al contrari menteix per provocar una situació equívoca, creant així una possibilitat d'enganyar tercers. No importa el temps transcorregut entre la declaració davant del Notari i l'operació de compra-venda o l'eventual negligència dels perjudicats. En aquest sentit, s'entenen parcialment les crítiques de la sentència per part de l'advocat dels perjudicats i del Ministeri fiscal.

No obstant això, com ho menciona la sentència recorreguda, aquesta declaració correspondria a les 17 finques de l'herència i no solament a "la Terra de les Salinetes" objecte de la compra-venda ço que podria crear una certa confusió en la importància dels béns.

No es pot excloure que Josep R.G. hagi comès un error material d'apreciació de les mesures de la finca en el moment de la declaració: en l'acte del comú de la Massana del dia 21 de setembre de 1995 Josep R.G. sosté que una marques de pintura verda en el plànol corresponent als límits de la propietat i contesta les marques del Comú, lo que sembla significar que una possible confusió existia.

És cert que l'actitud posterior de Josep R.G. és poc honrada, tenint en compte que després de més de 6 anys dels fets, el perjudici sofert no ha estat reparat. El comportament normal de qualsevol venedor honrat que es dóna compte que per la seva negligència va provocar un perjudici al comprador és de restituir els diners indegudament cobrats i indemnitzar-lo.

Però aquesta actitud, per molt inacceptable que fos, no permet presumir el dol penal en el moment dels fets. En conseqüència només la jurisdicció civil pot satisfer les pretensions dels perjudicats.

III.- CONSIDERANT: que per les raons exposades s'ha de desestimar els recursos d'apel·lació interposats, i confirmar la sentència recorreguda, imposant la meitat de les costes processals del recurs a la part apel·lant.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Desestimar els recursos d'apel·lació interposats en nom i interès de Joan B.B. i David B.P. i Raül B.P., i pel Ministeri fiscal.

2.- Confirmar íntegrament la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 27 d'octubre de 2000 en la Causa núm. 246-5/96.

3.- Condemnar a Joan B.B. i a David B.P. i Raül B.P. al pagament de la meitats de les costes processals causades pel recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.